

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. gegužės 21 d.
(OR. en)

10119/24

HYBRID 81
DISINFO 76
AG 101
PE 136
CYBER 168
JAI 834
RELEX 686
JAIEX 35
CFSP/PESC 768
PROCIV 38
IPCR 36
COPS 282

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos išvados „Demokratijos atsparumas. Rinkimų procesų apsauga nuo užsienio kišimosi“

Delegacijoms priede pateikiamos 2024 m. gegužės 21 d. įvykusiame 4025-ame posėdyje Tarybos patvirtintos Tarybos išvados „Demokratijos atsparumas. Rinkimų procesų apsauga nuo užsienio kišimosi“.

**Tarybos išvados „Demokratijos atsparumas. Rinkimų procesų apsauga nuo užsienio
kišimosi“**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. AKCENTUOJA fundamentalų piliečių vaidmenį demokratijoje ir PABRĖŽIA, kad demokratinėms valstybėms labai svarbu laisvų ir sąžiningų rinkimų apsauga nuo bet kokio valstybinių ar nevalstybinių užsienio subjektų kišimosi, be kita ko, informacijos srityje, taip pat rinkimų skaidrumas. Mūsų demokratijos, grindžiamos laisvais ir gerai informacija pagrįstais politiniais sprendimais, turi būti apsaugotos nuo užsienio kišimosi, visomis jo formomis. Demokratinis atsparumas turi būti sustiprintas kuriant pasitikėjimą ir turi būti grindžiamas pagrindinėmis teisėmis bei demokratinėmis vertybėmis, kurias palaiko Europos Sąjunga. 2024 m. pasaulyje, be kita ko, Europos Parlamento rinkimuose, balsuojant milijardams piliečių, demokratijos atsparumas toliau išliks Tarybos darbotvarkės dėmesio centre.
2. PABRĖŽIA, kad pastaraisiais metais saugumo aplinka Europoje reikšmingai pasikeitė dėl Rusijos įvykdytos Krymo aneksijos ir po to pradėto agresijos karo prieš Ukrainą. Šią padėtį blogina didėjanti geopolitinė konkurencija ir tarptautiniai bei regioniniai konfliktai, įskaitant dabartinę padėtį Artimuosiuose Rytuose. Be to, šių konfliktų instrumentalizavimas dar labiau apsunkina mūsų demokratijų patiriamus iššūkius, dėl to gali paaštrėti visuomeninės trintys, poliarizacija, radikalizacija ir sumažėti pasitikėjimas institucijomis bei rinkimais. PRIPAŽIŠTA, kad valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai vis dažniau naudoja hibridinę taktiką ir kelia vis didesnę grėsmę ES, jos valstybių narių ir jos partnerių saugumui.

3. PRIPAŽĮSTA glaudaus bendradarbiavimo ES vertę apsaugant laisvus ir sąžiningus rinkimus Europos Sąjungoje ir PRAŠO vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos kartu su valstybėmis narėmis sparčiai ir visapusiškai naudotis visais nustatytais mechanizmais, tinklais ir įrankiais, kad būtų užtikrintas toks bendradarbiavimas ir remiamas demokratinių procesų, įskaitant rinkimus, integralumas, apsaugotas nuo užsienio kišimosi, visomis jo formomis, netrukdam atviriems demokratiniams debatams. Šiuo tikslu PABRĖŽIA, kad svarbu veiksmingai ir efektyviai naudotis Europos bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinklu ir Skubaus įspėjimo sistema, taip pat remtis Europos skaitmeninės žiniasklaidos stebėjimo centro ir jo 2024 m. Europos Parlamento rinkimų darbo grupės indėliu.
4. PRIPAŽĮSTA, kad kibernetinė kenkimo veikla dažnai yra pagrindinis hibridinių kampanijų elementas, ir PABRĖŽIA, kad reikia toliau stiprinti kibernetinį saugumą bei atsparumą nacionaliniu ir ES lygmenimis, taip pat tarptautinio bendradarbiavimo ir solidarumo šioje srityje svarbą. PRAŠO valstybių narių, taip pat ES institucijų, įstaigų ir agentūrų imtis tinkamų ir proporcingų techninių bei organizacinių priemonių siekiant nuolat užkirsti kelią kibernetinei kenkimo veiklai, nukreiptai prieš nacionalinius ir ES demokratinius procesus, atbaidyti, atgrasyti nuo jos ir į ją reaguoti.

5. PRIPAŽĮSTA, kad esama užsienio valstybinių ir nevalstybinių subjektų, kurie nevengia naudoti besiformuojančių ir perversminių technologijų, pavyzdžiui, dirbtinio intelekto (DI), kad padidintų hibridinių kampanijų, kuriomis siekiama kištis į demokratinius procesus, veiksmingumą. DI technologijos galėtų padidinti įtakos operacijų spartą ir mastą ir sudaryti sąlygas kurti melagingą turinį, o tai galėtų padidinti esamas grėsmes, pavyzdžiui, politinių kandidatų atrankiojo adresavimo ir piliečių suklaidinimo iškraipant informaciją bei realybę grėsmes. Tuo pat metu AKCENTUOJA daugybę galimybių, kurias naujos technologijos galėtų suteikti ES ir jos valstybėms narėms, technologijų bendrovėms ir pilietinei visuomenei veiksmingai reaguoti į tokius iššūkius, ir šiuo atžvilgiu PALANKIAI VERTINA, be kita ko, darbą, susijusį su Dirbtinio intelekto aktu, taip pat žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio į skaitmenines technologijas pažangą. RAGINA vyriausiąją įgaliotinį, Komisiją ir valstybės nares toliau gerbti, saugoti ir propaguoti žmogaus teises, demokratinius procesus ir teisinę valstybę internete, kaip tai darome realiame gyvenime, visų pirma puoselėjant skaitmeninį raštingumą, taip pat darant pažangą laikantis į žmogų orientuoto ir žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio į skaitmenines technologijas, pavyzdžiui, dirbtinį intelektą¹.
6. Platesnių pastangų stiprinti mūsų atsparumą ir gebėjimą reaguoti į hibridines kampanijas, įskaitant užsienio vykdomą manipuliavimą informacija ir kišimąsi (FIMI), kontekste PRIMENA 2022 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Tarybos patvirtintame Saugumo ir gynybos strateginiame kelrodyje nustatytus tikslus². Šiuo atžvilgiu PAŽYMI atitinkamus konkrečius veiksmus, kurių imtasi:
- **ES hibridinių priemonių rinkinio** sukūrimą, kaip išdėstyta 2022 m. birželio 21 d. Tarybos išvadose dėl pagrindo koordinuotam ES atsakui į hibridines kampanijas³; jis apima esamas ir galimas naujas priemones ir suteikia pagrindą koordinuotam atsakui į hibridines kampanijas, darančias poveikį ES ir jos valstybėms narėms bei partneriams. Jis apima prevencines, bendradarbiavimo, stabilumo, ribojamąsias ir atkūrimo priemones, taip pat solidarumo ir savitarpio pagalbos stiprinimą,
 - Kovos su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi priemonių rinkinio (toliau – FIMI priemonių rinkinys) sukūrimą,

¹ Dok. 11088/23.

² Dok. EUCO 1/22.

³ Dok. 10016/22.

- **Kibernetinio saugumo diplomatijos priemonių rinkinio** sukūrimą; juo siekiama sparčiai ir ryžtingai reaguoti į kibernetines grėsmes ir išpuolius ir jis galėtų prisidėti prie ES atsako į hibridinę kampaniją, laikantis pačios ES taisyklių ir procedūrų.

PAŽYMI, kad šie priemonių rinkiniai reikšmingai prisideda prie daug visapusiškesnio požiūrio, nes jais užtikrinamas koordinuotas atsakas į hibridines kampanijas, kibernetinius išpuolius ir FIMI veiklą prieš ES, jos valstybes nares ir partnerius, taip stiprinant bendrą atsparumą. AKCENTUOJA, kad svarbu kuo labiau išnaudoti esamus ES lygmens įrankius ir priemones, pavyzdžiui, Skaitmeninių paslaugų aktą, sustiprintą Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą, Direktyvą dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo⁴, Direktyvą dėl tinklų ir informacinių sistemų saugumo (TIS 2)⁵ ir neseniai priimtą Reglamentą dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo. Priemonių rinkiniai prireikus papildo esamus sankcijų režimus, be to, jie apima galimybę nagrinėti naujas ribojamąsias priemones hibridinės veiklos ir FIMI problemoms spręsti.

7. Taryba taip pat PABRĖŽIA daromą pažangą kuriant **greitojo reagavimo į hibridines grėsmes grupes**, ir PRAŠO vyriausiojo įgaliotinio bei Komisijos sparčiai veikti kuriant tokias grupes, AKCENTUODAMA, kad greitojo reagavimo į hibridines grėsmes grupės turėtų būti viena iš pagrindinių ES hibridinių priemonių rinkinio priemonių siekiant padėti ES valstybėms narėms ir valstybėms partnerėms kovoti su hibridinėmis grėsmėmis.

⁴ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB (OL L 333, 2022 12 27).

⁵ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27).

8. RAGINA didinti informuotumą apie padėtį prieš Europos Parlamento rinkimus, jų metu ir po jų dėl užsienio valstybinių ir nevalstybinių subjektų bandymų kištis į demokratinį procesą ES. AKCENTUOJA ES žvalgybos ir situacijų centro (INTCEN) hibridinių grėsmių analizės ir informavimo centro (HFC), kurį remia ES karinio štabo (EUMS) žvalgybos direktoratas pagal ES bendro žvalgybinės informacijos analizės centro (SIAC) sistemą, atliekamą pagrindinį vaidmenį – tai centrinis subjektas, teikiantis žvalgybinius vertinimus dėl hibridinių grėsmių, visų pirma remiantis valstybių narių žvalgybos informacija, taip pat užtikrinantis informuotumą apie padėtį, analizuojant iš visų šaltinių gaunamą informaciją, grindžiamą atvirųjų šaltinių ir įslaptinta informacija, gaunama iš įvairių suinteresuotųjų subjektų EIVT, Komisijoje ir valstybėse narėse. PAKARTOJA, kad SIAC viduje reikia gerinti aptikimą, analizę ir prognozavimą pasitelkiant HFC.
9. PRIPAŽĮSTA, kad Skaitmeninių paslaugų aktas yra pirmasis vykdymo užtikrinimo įrankis, galintis veiksmingai padėti mažinti sisteminę riziką, susijusią su dezinformacijos plitimu internete, ir apsaugoti rinkimų procesų integralumą nuo užsienio kišimosi, visomis jo formomis. PRIPAŽĮSTA, kad sustiprintas Kovos su dezinformacija praktikos kodeksas ir kaip jo bazė – pasirašiusiųjų subjektų įvairovė – suteikia svarbų forumą, skirtą su internetine dezinformacija rinkimų laikotarpiu susijusiems klausimams spręsti ir aptarti. PABRĖŽIA bendrą technologijų pramonės, vyriausybių ir kitų suinteresuotųjų subjektų atsakomybę už saviraiškos laisvės ir atviro demokratinio diskurso palaikymą skaitmeninėje erdvėje.
10. PRAŠO Komisijos tęsti darbą su interneto platformomis pagal sustiprintą Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą ir Skaitmeninių paslaugų aktą ir kuo geriau pasinaudoti Europos žiniasklaidos laisvės aktu ir naujuoju reglamentu dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo, pabrėžiant, kad reikia veiksmingai angažotis remiantis sutartų įsipareigojimų įgyvendinimu, aktyviau angažotis su mažesnėmis interneto platformomis, nuolat bendradarbiauti su platesne suinteresuotųjų subjektų bendruomene, visų pirma pilietine visuomene, faktų tikrintojais ir akademine bendruomene, taip pat keistis informacija su ES valstybėmis narėmis.

11. PABRĖŽIA, kad svarbu remti piliečių dalyvavimą demokratiname gyvenime, be užsienio kišimosi, kokiomis bebūtų formomis. PABRĖŽIA piliečių skaitmeninio raštingumo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis puoselėjimo svarbą, kritiškai svarbų laisvos, nepriklausomos ir pliuralistinės žiniasklaidos vaidmenį, poreikį užtikrinti glaudų bendradarbiavimą su pilietine visuomene ir akademinę bendruomenę, stiprinti faktų tikrintojų vaidmenį ir toliau užtikrinti tinkamą interneto platformų atskaitomybę, atsakomybės jausmą ir skaidrumą lygi.
12. PRAŠO Komisijos ir valstybių narių skubiai įgyvendinti veiksmus ir prioritetus, paskelbtus jos 2020 m. ir 2023 m. ES pilietybės ataskaitose⁶, siekiant stiprinti demokratinį dalyvavimą, suteikti galių piliečiams ir puoselėti piliečių įtrauktį Europos Sąjungoje, visų pirma įtraukiant nepakankamai atstovaujamų kategorijų rinkėjus.
13. PABRĖŽIA EIVT strateginės komunikacijos padalinio (EIVT „StratCom“) ir jo darbo grupių, visų pirma Strateginės komunikacijos Rytų kaimynystės šalyse darbo grupės ir jos pavyzdinio projekto „EUvsDisinfo“, taip pat Strateginės komunikacijos Vakarų Balkanuose darbo grupės, Strateginės komunikacijos Pietų kaimynystės šalyse darbo grupės, ir naujai įsteigtos Strateginės komunikacijos Užsachario Afrikos šalyse darbo grupės atliekamo darbo svarbą prisidedant prie veiksmingos ir faktais grindžiamos komunikacijos, kovos su dezinformacija, strateginės komunikacijos apie ES išorės veiksmus ir bendros žiniasklaidos aplinkos bei pilietinės visuomenės stiprinimo atitinkamuose savo regionuose, be kita ko, prieš rinkimus, jų metu ir po jų. PABRĖŽIA, kad svarbu kovoti su FIMI, įskaitant skirtingomis kalbomis vykdomą ir plačios geografinės aprėpties dezinformaciją.

⁶ Komisijos ataskaitos Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui: 2020 m. ES pilietybės ataskaita „Galių piliečiams suteikimas ir jų teisių apsauga“, COM(2020) 730 final, ir Ataskaita dėl pažangos, padarytos siekiant veiksmingos ES pilietybės 2020–2023 m., COM(2023) 931 final.

14. ATKREIPIA DĖMESĮ į 2023 m. gruodžio mėn. Komisijos pateiktą Demokratijos gynimo dokumentų rinkinį, grindžiamą 2020 m. priimtu Europos demokratijos veiksmų planu. ATKREIPIA DĖMESĮ į pasiūlymą dėl Direktyvos dėl atstovavimo interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu skaidrumo⁷, kuriuo siekiama sustiprinti skaidrumo reikalavimus siekiant kovoti su užsienio kišimusi į Sąjungos demokratinę erdvę, ir į Rekomendaciją dėl įtraukių ir atsparių rinkimų procesų Sąjungoje⁸, kurioje valstybėms narėms ir politiniams subjektams, įskaitant partijas ir fondus, numatytos konkrečios priemonės, kuriomis siekiama padėti apsaugoti rinkimų procesus nuo užsienio kišimosi visomis formomis.
15. AKCENTUOJA pratybų, kuriose derinami įvairūs elementai, pavyzdžiui, FIMI, kibernetinė kenkimo veikla ir grėsmės ypatingos svarbos infrastruktūrai, svarbą, atsižvelgiant į tai, kad hibridinės kampanijos ir grėsmės, su kuriomis susiduriame, tampa vis labiau daugialypės ir tarpsektorinės. PRIMENA nacionalinių ir ES partnerių, dalyvaujančių tokiose pratybose kaip pratybos demokratinio atsparumo srityje, vertę, pateikiant visų esamų įrankių, skirtų mūsų demokratiniam atsparumui rinkimų kontekste stiprinti, apžvalgą. Jei ir kai įmanoma, tokios pratybos galėtų būti vykdomos laikantis visos visuomenės įtraukimo ir veiksmų visais valdžios lygmenimis požiūrio ir per jas galėtų būti kuo geriau pasinaudota visomis esamomis struktūromis ir subjektais, pavyzdžiui, Skubaus įspėjimo sistema, Europos ryšių palaikymo dėl kibernetinių krizių organizaciniu tinklu (EU-CyCLONe), Bendradarbiavimo tinklų ir informacinių sistemų klausimais grupė, Europos bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinklu, taip pat Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis centru ir privačiuoju sektoriumi, atsižvelgiant į jų reikšmingą vaidmenį veiksmingo atsako srityje. Tai turėtų būti grindžiama darbu, atliktu sustiprinto Kovos su dezinformacija praktikos kodekso ir Europos skaitmeninės žiniasklaidos stebėjimo centro sistemoje.

⁷ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria nustatomi suderinti atstovavimo interesų grupėms trečiųjų valstybių vardu skaidrumo reikalavimai vidaus rinkoje ir iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937; COM(2023) 637 final.

⁸ 2023 m. gruodžio 12 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2023/2829 dėl įtraukių ir atsparių rinkimų procesų Sąjungoje, Europos aspekto iškelimo rinkimuose į Europos Parlamentą ir didesnio jų sklandumo (OL L, 2023/2829, 2023 12 20).

16. PRAŠO vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos kartu su valstybėmis narėmis nuodugniai išanalizuoti patirtį, kuris bus įgyta 2024 m. Europos Parlamento rinkimų metu, pateikti Tarybai visapusišką grįžtamąją informaciją apie atitinkamų mechanizmų, tinklų, įrankių bei priemonių veiksmingumą ir pranešti apie bet kokias problemas bei spragas, nustatytas esamose priemonėse, kad būtų galima jas ištaisyti.
-